



## ความสำคัญและความเป็นมาของปี่พาทย์

ปี่พาทย์เป็นแขนงหนึ่งของวิชาคติชาวบ้าน (Folklore) และมีบทบาทสำคัญแก่มนุษย์มาก เพราะเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม จึงเป็นสิ่งที่จารึกวัฒนธรรมเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมไว้เป็นอย่างดี โดยจะสะท้อนให้เห็นภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย ผู้ศึกษาจะได้อรรถาธิบายประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ที่แทรกอยู่ในปี่พาทย์เหล่านั้นด้วย

ปี่พาทย์ส่วนมากเป็นสิ่งที่ให้ความรู้ เช่น "อะไรเอ๋ย ข้าไปสองคน พอมีค้ำฟ้ามีฝนกลับมากคนเดียว" เป็นปี่พาทย์ที่มุ่งสอนให้เด็กได้เข้าใจว่า เงามันเกิดจากแสงสว่าง เมื่อไม่มีแสงสว่างก็ไม่มีเงา<sup>1</sup> ปี่พาทย์จึงเป็นเครื่องอบรมสั่งสอนเด็กทางอ้อม ให้ความรู้ และพัฒนาการทางด้านความคิดของเด็ก

อีกประการหนึ่ง ปี่พาทย์เป็นเสมือนแบบฝึกหัด สำหรับฝึกทักษะ สติปัญญา และปฏิภาณ เป็นเครื่องฝึกเด็กให้ฉลาด ช่างสังเกต มีไหวพริบในการแก้ปี่พาทย์ และฝึกให้มีปฏิภาณเฉียบแหลม

นอกจากนี้หน้าที่สำคัญ คือ ให้ความบันเทิง นับเป็นการละเล่น เพื่อความสนุกสนานได้ประเพณีหนึ่ง ช่วยให้ผู้ท้อแท้เกิดความเพลิดเพลิน เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด สร้างความขบขันรื่นเริงให้แก่ผู้ร่วมเล่นด้วย

แม้แต่ในสังคมชั้นสูงก็นิยมทลายปี่พาทย์กันมาก โดยเฉพาะพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศ เป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ มกุฎราชกุมารอยู่นั้น ได้ทรงพระราชนิพนธ์ปี่พาทย์ขึ้นในบางโอกาสให้เข้าในพระองค์ก็คุดคอบ

<sup>1</sup> สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, คติชาวบ้านปากซ์ใต้ (พระนคร: สำนักพิมพ์ฟ้าหน้า, 2512)

เล่นกันเป็นกรรภายในส่วนพระองค์ ต่อมาเมื่อมีงานฤดูหนาวที่วัดเบญจมบพิตรในสมัยรัชกาลที่ 5 นั้น ทรงจัดให้มีการท่ายปริศนาขึ้น ปรากฏว่ามีผู้สนใจคิดคอบกันมาก จึงได้ทรงจัดให้มีการท่ายปริศนาขึ้นอีกในงานปีต่อ ๆ มา

การเล่นท่ายปริศนานั้นในชั้นแรกทรงเรียกว่า "ละหมี" คำ "ละหมี" เป็นคำภาษาจีน ตามคำอธิบายของพระเจนจันทรอักษรว่า "ละ" แปลว่า ที่ "หมี" แปลว่า คำอำพราง ละหมี ก็คือ การแก้ปัญหา หรือการที่คำอำพรางให้ชัดแจ้ง การเล่นละหมีนี้แพร่หลายในหมู่เด็กปราชญ์ราชบัณฑิตและกวีในประเทศจีน ถือกันว่าเป็นการประลองปัญญาและฝึกสมอง การเล่นชนิดนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "เต็งหมี" คำ "เต็ง" แปลว่า สว่าง หรือ โคม เต็งหมี หมายถึง แสงสว่าง หรือ โคมส่องให้เห็นคำที่อำพรางไว้นั่นเอง

ต่อมาภายหลัง โปรดให้เรียกการเล่นชนิดดังกล่าวข้างต้นว่า "ท่ายปริศนา" ทรงพระราชนิพนธ์ปริศนาไว้มากมาย เป็นโคลงบ้าง เป็นร้อยแก้วบ้าง โคลงปริศนานั้นเป็นปัญหาความรู้เป็นส่วนมาก เช่น เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ บุคคลสำคัญ เช่น พระมหากษัตริย์ วีรชนของชาติ ข้าราชการในตำแหน่งสำคัญ กล่าวถึงสถานที่ เช่น เมือง วัด นอกจากนี้ก็ยังมีเกี่ยวกับความรู้ เรื่องวรรณคดี และตัวละครสำคัญที่รู้จักกันแพร่หลายอีกด้วย ส่วนพระราชนิพนธ์ปริศนาความเรียงนั้น เป็นคำศัพท์บ้าง เป็นปัญหาเขาวนบ้าง และความรู้รอบตัวต่าง ๆ พระราชนิพนธ์ปริศนานั้นไพเราะคมคายน่าอ่าน ดังเช่นโคลงท่ายบุคคลในประวัติศาสตร์

"ใครหรือชื่อตกแล้ว	ไม่หลน
คิดวิฤตชอบกล	แปลกไซร้
ของนี้แหละไหนล	พิลึก
ช่วยการเป็นไทยได้	แต่ เบื้องโบราณ" <sup>1</sup>

<sup>1</sup>วิพุธ โสภวงศ์, "ปริศนากาพย์" สายอักษร พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ นางสายสนิท โสภวงศ์ (พระนกรมมิตรนราการพิมพ์, 2516) หน้า 70-73

ปริศนาจึงเป็นที่รวมของศาสตร์ทางการศึกษาและความคิดสร้างสรรค์ จึงไม่เป็น  
 สิ่งที่น่าประหลาดใจ ที่ปริศนามีความสำคัญต่อสังคมมาก และด้วยเหตุที่มีเนื้อหากว้างขวาง  
 มีรูปแบบหลายอย่าง และมีความสำคัญต่อสังคมดังกล่าว ปริศนาจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และ  
 มีความสำคัญควรแก่การศึกษาอย่างมากเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในต่างประเทศ มีผู้สนใจ  
 ศึกษาคนคว่ำวิจัยกันอย่างกว้างขวาง เช่น อาร์เชอร์ เทเลอร์ (Archer Taylor)  
 ศึกษาวิจัยเรื่อง ปริศนาภาษาอังกฤษจากประเพณีมุขปาฐะ (English Riddles from Oral  
 Tradition) มิสเบอชาท์ (Miss Beuchat) ศึกษาคนคว่ำเรื่อง "ปริศนาของ  
 ชาวบันตู" (Riddles in Bantu) และโรเบิร์ต เลมานน์ นิตซ์ (Robert Lehmann  
 Nitsche) ศึกษาคนคว่ำปริศนาของชาวอาร์เจนตินา เป็นต้น

ส่วนในประเทศไทย การศึกษาปริศนาได้รับความสนใจน้อย มีการรวบรวมและ  
 เขียนบทความเกี่ยวกับปริศนาไว้มาก ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าปริศนาของ  
 ไทย โดยเฉพาะปริศนาพื้นเมืองวิถีปริศนาที่สร้างขึ้นใหม่ เช่นเดียวกับชาวต่างประเทศ  
 เพื่อเป็นการเสริมความเข้าใจให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ในขั้นนี้ สิ่งที่สำคัญก็คือการจัดจำแนกปริศนา อันจะเป็นการวางพื้นฐานการศึกษา  
 ปริศนาขั้นมูลฐาน ผู้วิจัยจะจัดตามแบบของ อาร์เชอร์ เทเลอร์ ส่วนการวิจัยอื่น ๆ ยังทำ  
 ไม่ได้

นอกจากนี้เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีส่วนสัมพันธ์กับวิชาการศึกษา ผู้วิจัยจึงดำเนินการ  
 ค้นคว้าเพื่อคุณภาพของปริศนาในหมู่เด็ก ว่ายังมีความหมายต่อเด็กในปัจจุบันหรือไม่ เด็ก  
 มีความสามารถในการตีความปริศนาได้มากน้อยเพียงใด และการตีความปริศนานั้นเด็ก  
 อาศัยการเรียนรู้มาก่อน หรืออาศัยปฏิภาณ จะได้เป็นที่ประจักษ์ว่า ปริศนาของไทยสมควร  
 จะนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการสอนภาษา หรือฝึกเขาวงกตหรือไม่

## เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวกับปริศนาของต่างประเทศมีอยู่บ้าง แต่ในประเทศไทยยังไม่มีผู้ใดทำงานวิจัยปริศนาโดยละเอียด นอกจากจะมีการรวบรวมปริศนาและแบ่งหมวดไว้บ้าง โดยเฉพาะตามลักษณะคำตอบ อย่างไรก็ตามก็ผู้วิจัยได้พยายามรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่เห็นว่ามีส่วนสำคัญกับการวิจัยมากที่สุดดังต่อไปนี้

### เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในประเทศ

ไพโรธ เลิศพิริยกุล<sup>1</sup> รวบรวมปริศนาจำนวน 98 ข้อ จากอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ไว้ในหนังสือ คศิขรวบ้านลานนาไทย โดยเขียนเป็นส่วนวนภาษาไทย เนื้อล้วน ๆ และแบ่งเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของคำตอบ

อติเทพ บัณฑิตย<sup>2</sup> รวบรวมปริศนาภาคกลาง จำนวน 150 ข้อ จากการสอบถาม นักศึกษาวิทยาลัยครูพิษณุโลกที่เป็นชาวภาคกลาง ไว้ในหนังสือ ปริศนาคำทาย โดยมีได้แบ่งหมวดหมู่แต่ประการใด

นิกร นนทวงศ์<sup>3</sup> รวบรวมปริศนาโดยมิได้ระบุว่า เป็นปริศนาของภาคใดไว้ ในหนังสือ รวมปริศนาไทย จำนวน 440 ข้อ และไม่ได้จำแนกหมวดปริศนาเช่นกัน สิ่งที่น่าสังเกตก็คือ ส่วนวนภาษาของปริศนาค่อนข้างใหม่ คำตอบก็เปรียบกับสิ่งใหม่ ๆ ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่า จะไม่ใช่ปริศนาพื้นเมืองทั้งหมด

<sup>1</sup>ไพโรธ เลิศพิริยกุล, คศิขรวบ้านลานนาไทย (เชียงใหม่: สุริวงศ์บุคเชนเตอร์, 2516) หน้า 79-85.

<sup>2</sup>อติเทพ บัณฑิตย, ปริศนาคำทาย (พิษณุโลก: โรงพิมพ์ตระกูลไทย, 2512) หน้า 1-14.

<sup>3</sup>นิกร นนทวงศ์, รวมปริศนาไทย (ลพบุรี: หัดถโกศลการพิมพ์, 2516) หน้า 1-42.



สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์<sup>1</sup> รวบรวมปริศนาภาคใต้จำนวน 146 ข้อ ไว้ในหนังสือ คติชาวบ้านภาคใต้ ด้วยสำนวนภาษาไทยใต้ โดยจัดหมวดหมู่ตามลักษณะของคำตอบ เช่นเดียวกับผู้นั้น แต่อีกส่วนหนึ่งแบ่งตามลักษณะของคำถามที่มีลักษณะผิดแผกไปจากการแบ่งหมวดของผู้นั้น นอกจากนั้น สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ ได้แสดงแนวความคิดไว้พอสังเขป พร้อมทั้งสรุปประโยชน์ของปริศนาไว้ตอนท้ายด้วย

สมนึก พงศ์ไพบูลย์<sup>2</sup> รวบรวมปริศนาภาคใต้จำนวน 226 ข้อ ในหนังสือของ คิตักษ์ใต้ โดยมีได้แบ่งเป็นหมวดหมู่ สำนวนภาษาเป็นภาษาไทยกลาง และได้กล่าวถึงวิธีเล่นละมุน หรือการทายปริศนาของชาวใต้ไว้ด้วย

กุหลาบ มัลลิกะมาส<sup>3</sup> รวบรวมปริศนาภาคกลางไว้ในวิทยานิพนธ์ คติชาวบ้าน จำนวน 71 ข้อ โดยมีได้จำแนกเป็นหมวดหมู่

เจือ สตะเวทิน<sup>4</sup> เขียนบทความเรื่อง "วิธีสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาว่าด้วยอะไรเอ่ย" ผู้เขียนได้เสนอแนะให้ครูภาษาไทยใช้ปริศนาเป็นอุปกรณ์การสอนภาษาไทยอย่างหนึ่ง โดยใช้แทรกในบทเรียนและทำได้สองวิธี วิธีแรกใช้ปริศนาแทรกในบทเรียนเพื่อทวีความสนใจ อีกวิธีหนึ่งใช้ปริศนาเป็นการแข่งขันเพื่อความสนุก ถือเป็นการเล่นประเภทหนึ่ง ตอนท้ายบทความผู้เขียนได้รวบรวมปริศนาของไทย แบ่งเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของคำตอบ จำนวน 65 ข้อ

<sup>1</sup>สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, เรื่องเดิม, หน้า 139-156.

<sup>2</sup>สมนึก พงศ์ไพบูลย์, ของคิตักษ์ใต้ (พระนคร: โรงพิมพ์ไชยวัฒน์, 2503) หน้า 204-227.

<sup>3</sup>กุหลาบ มัลลิกะมาส, วิทยานิพนธ์คติชาวบ้าน (พระนคร: สหาคคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย, 2509) หน้า 49-53.

<sup>4</sup>เจือ สตะเวทิน, "วิธีสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาว่าด้วยอะไรเอ่ย" เอกสารฉบับที่ ว.4 เป็นเอกสารประกอบการสัมมนาอาจารย์ภาษาไทยที่จังหวัดเชียงใหม่ เดือนสิงหาคม (พระนคร: กรมการฝึกหัดครู, 2516) หน้า 1-5.

มาลินี อยู่โพธิ์<sup>1</sup> รวบรวมปริศนาโดยมิได้แบ่งหมวดหมู่ จำนวน 30 ข้อ ในหนังสือ อนุสรณ์สตรีวัชรระฆัง 2515

จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันมีผู้สนใจรวบรวมปริศนาของไทยไว้มากแล้ว แต่ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร และการรวบรวมปริศนาส่วนมากไม่มีเกณฑ์ในการจัดจำแนก มีส่วนน้อยที่จัดหมวดหมู่ไว้คอย แต่ที่จัดตามลักษณะของคำตอบแทบทั้งสิ้น จะมีผิดแผกไปบ้างก็ยึดถือเป็นมาตรฐานไม่ได้

งานวิจัยต่างประเทศ

อาร์เชอร์ เทเลอร์<sup>2</sup> ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปริศนาภาษาอังกฤษจากประเพณีมุขปาฐะ (English Riddles from Oral Tradition) โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อรวบรวมปริศนาภาษาอังกฤษเก่า ๆ ไว้ เช่นเดียวกับประเทศต่าง ๆ ในยุโรป และเพื่อจัดหมวดหมู่ คือ จัดหมวดหมู่ตามลักษณะคำถาม แต่ก็ผนวกดัชนีคำตอบไว้ท้ายเล่มด้วย

ในการรวบรวมปริศนารั้งนี้ อาร์เชอร์ เทเลอร์ ได้รวบรวมจากหนังสือเฉพาะที่เป็นปริศนาพื้นเมืองแท้ ๆ และมีการเปรียบเทียบกับปริศนาของชาติอื่นด้วย เป็นต้นว่า ปริศนาภาษาฝรั่งเศส ปริศนาของชาวบริตัน ปริศนาของทั้งสองกลุ่มมีความสัมพันธ์กับปริศนาภาษาอังกฤษมาก นอกจากนี้ก็มีการเปรียบเทียบกับปริศนาของชาวอาฟริกัน และปริศนาภาษาเยอรมันบ้างเล็กน้อย โดยคัดเลือกเฉพาะปริศนาที่มีความคล้ายคลึงกับที่รวบรวม และเป็นปริศนาที่เข้าใจง่าย...

<sup>1</sup>มาลินี อยู่โพธิ์, อนุสรณ์สตรีวัชรระฆัง 2515 (พระนคร: โรงพิมพ์ท่าพระจันทร์, 2515).

<sup>2</sup>Taylor, Archer, English Riddles from Oral Tradition (University of California Press, 1951), p.959.

ในการจัดหมวดปรินา อาร์เซอร์ เทเลอร์ ได้ดัดแปลงมาจากวิธีของ โรเบิร์ต เลมานน์ นิซซี ผู้จัดทำแนกปรินาของชาวอาร์เจนตินา โดยนำวิธีการดังกล่าวมาปรับปรุง ให้เหมาะสมกับปรินาภาษาอังกฤษ มีการแบ่งปรินาเป็น 11 หมวด ดังจะกล่าวอย่างละเอียดในบทที่ 2

ปรินาแต่ละหมวดแบ่งตามรูป (form) และอาการ (function) เป็นส่วนมาก แล้วจึงแบ่งประเภทย่อยอย่างละเอียด พร้อมด้วยตัวอย่างปรินาภาษาอังกฤษ และปรินาของชาติอื่น ๆ เปรียบเทียบด้วย

คนต่อมา มีส เบอซาท์ ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง "ปรินาของชาวบันตู" (Riddles in Bantu) การสำรวจนี้มุ่งศึกษาในด้านรูปแบบ และให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและต้นกำเนิดพอสมควร ทั้งนี้แบ่งหัวข้อการศึกษาออกเป็น 6 หัวข้อ คือ

1. บทนำ กล่าวว่ ปรินาเป็นที่รวมของศาสตร์ทางการศึกษา และก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ จึงมีความสำคัญต่อสังคมมาก ทำให้ปรินาเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และมีความสำคัญที่จะศึกษามากเรื่องหนึ่ง

2. สิ่งแวดล้อมทางสังคมของปรินา (The Social Setting of Riddles) ผู้คนกล่าวถึง โดค (Doke) ผู้เขียนบทความเรื่อง "ปัญญาคติชาวบันตู" (Bantu Wisdom Lore) ได้แสดงความนึกเห็นว่า ปรินามีความสำคัญต่อชุมชนมาก โดยเฉพาะในด้านการให้ความบันเทิง

3. ชนิดและรูปแบบของปรินาของชาวบันตู (Types of Bantu Riddles and Their Form) เช่น ลักษณะโครงสร้างของประโยคที่ใช้มักจะพบคำและโครงสร้างที่ทันสมัย และสำนวนที่ไพเราะในปรินา สำนวนเหล่านี้เป็นสิ่งที่สะท้อนวัฒนธรรม และลักษณะจิตใจของคน

<sup>1</sup> ญ Dundes, The Study of Folklore (Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, N.J., 1965) pp.182-205.



4. จังหวะของปริศนา (Rhythm of the Riddles) ผู้คนควาอ้างแนว  
ความคิดของ เอนเคอมาแน (Endemann) ผู้เขียนบทความเรื่อง "Rätsel der  
Sotho" ได้อธิบายชนิดของปริศนาที่ทั้งรูปคำถาม และคำตอบเป็นร้อยกรอง สิ่งที่แสดง  
จังหวะก็คือ การเน้นเสียงนั่นเอง

5. เนื้อหาของปริศนาชาวบันตู (Content of Bantu Riddles) ส่วน  
มากจะสะท้อนสิ่งแวดล้อม โดยมักจะเป็นการพรรณนาธรรมชาติ หรือสิ่งที่เกิดตามธรรมชาติ  
และสัตว์ในท้องถิ่น ชื่อผู้หญิง แมลง ต้นไม้ และช้าง บางบทจะพรรณนาถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยว  
ข้องกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น ปริศนาเป็นสิ่งที่แสดงถึงปฏิภพวิทยาโต้ตอบที่มนุษย์มีต่อสิ่งต่าง ๆ  
หรือแสดงถึงความสนใจของมนุษย์ในสิ่งเหล่านั้น มีปริศนาหลายข้อที่แสดงถึงการดำเนินชีวิต  
ของมนุษย์ และวัฒนธรรมซึ่งเป็นเรื่องทางนามธรรม

6. การจำแนกปริศนาของชาวบันตู (The Classification of Bantu  
Riddles) นั้น ใช้วิธีการจำแนกที่ต่างกันโดยทั่วไปคือ จำแนกตามคำตอบ

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษารวบรวมปริศนาพื้นเมืองของไทย ส่วนใหญ่จะรวบรวมจากบรรดา  
หนังสือที่รวบรวมไว้แล้วจากทุกภาค บางส่วนรวบรวมจากคำบอกเล่าของชาวพื้นเมือง

2. เพื่อจัดจำแนกปริศนาตามแบบสากล ในที่นี้ใช้หนังสือ ปริศนาภาษาอังกฤษ  
จากประเพณีมุขปาฐะ (English Riddles from Oral Tradition) ของอาร์เทอร์

เทเลอร์ เป็นหลัก

3. เพื่อศึกษาบทบาทของปริศนาในหมู่เด็กไทย

4. เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ปริศนา เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมสอนภาษาและ  
ฝึกเชาวน์



## สมมุติฐานของการวิจัย

ในการศึกษาบทบาทของปริศนาในหมู่เด็กไทยนั้น ผู้วิจัยคาดว่า

1. เด็กเรียนรู้ปริศนาจากการถ่ายทอดทางประเพณีเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นเด็กจะตอบปริศนาควยปฏิภาณได้เป็นส่วนน้อย
2. คาดว่าเด็กชนบทจะเรียนรู้ปริศนาจากประเพณีได้มากกว่าเด็กในกรุงเทพมหานคร

## ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้รวบรวมปริศนาจากหนังสือที่รวบรวมไว้แล้ว เป็นส่วนใหญ่ โดยเลือกปริศนาที่ผู้รวบรวมเผยแพร่ระบุว่า เป็นปริศนาพื้นเมือง
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาและจัดหมวดหมู่ปริศนาตามแบบของ อาร์เชอร์ เทเลอร์
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3, 4 เป็นนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชายหญิงของทุกภาค จำนวน 16 โรงเรียน โดยสุ่มโรงเรียนจากภาคละ 2 จังหวัด จังหวัดละ 2 โรงเรียน
4. การสอบปริศนาจะพิจารณาทั้งความรู้และความสามารถเชิงปฏิภาณในการตอบปริศนาของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกนักเรียนตามภาคและเพศ กับจำแนกนักเรียนออกเป็นสองประเภท คือ ประเภทที่ตอบปริศนาถูกต้องเพราะทราบคำตอบมาก่อน กับประเภทที่ตอบปริศนาถูกต้องเพราะไม่เคยทราบคำตอบมาก่อน

## วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัย ศึกษาปริศนาจากหนังสือ เอกสารภาษาไทยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และเริ่มรวบรวมปริศนา-

ของไทย จากหนังสือต่าง ๆ กับทั้งรวบรวมจากการบอกเล่าของชาวพื้นเมืองด้วย แล้วนำ  
 ปรินท์ทั้งหมดมาจัดหมวดตามวิธีของ อาร์เซอร์ เทเลอร์ ตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาอย่างละเอียด  
 แล้ว

ต่อมา ผู้วิจัยสร้างข้อสอบปรินท์แบบปรนัย ประกอบด้วยส่วนที่ให้เติมคำตอบ กับ  
 ส่วนที่ให้เลือกตอบ จำนวน 180 ข้อ โดยสุ่มจากปรินท์ของแต่ละภาคในจำนวนเท่าๆ กัน  
 แล้วนำข้อสอบไปสอบนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลชายและหญิง 16 โรงเรียนละ 50 คน เมื่อ  
 ได้ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จึงนำมาตรวจให้คะแนน และนำผลมาวิเคราะห์ ความแปรปรวน  
 ( Analysis of Variance ) แบบสองทาง กับนำ คำตอบมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละของคำตอบ  
 ที่ตอบถูกโดยแยกเป็นสองส่วน คือ คำตอบที่ตอบถูกเพราะทราบคำตอบมาก่อน กับคำตอบที่ตอบ  
 ถูกเพราะไม่เคยทราบคำตอบมาก่อน แล้วจึงตีความผลการวิเคราะห์พร้อมกับให้ข้อเสนอแนะ  
 ตามลำดับ

### คุณค่าของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะมีประโยชน์หลายประการ ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้จะเป็นผลงานวิจัยฉบับแรกของไทยที่ศึกษาค้นคว้าปรินท์ของไทยโดยตรง เป็นการริเริ่มบุกเบิก แนวทางสำหรับการศึกษาปรินท์ของไทยอย่างลึกซึ้ง  
 ต่อไปในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเป็นประโยชน์แก่นิสิตนักศึกษา ครู และผู้สนใจที่จะ  
 ศึกษาค้นคว้าต่อไป
2. การจัดหมวดปรินท์ของไทยตามวิธีของ อาร์เซอร์ เทเลอร์ นั้น ผู้วิจัย  
 ศึกษาค้นคว้าอย่างละเอียด รอบคอบที่สุด ฉะนั้น งานวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะมีประโยชน์  
 อย่างยิ่งในด้านการศึกษาเปรียบเทียบในวงการศึกษาสากล
3. จากการวิจัยครั้งนี้จะได้ทราบบทบาทของปรินท์ที่มีต่อเด็กไทยในปัจจุบัน  
 โดยพิจารณาจากความสามารถในการตอบปรินท์ของไทย

4. ในด้านการเรียนการสอน งานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนที่จะนำปรีศนาไปเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมสอนภาษา หรือทดสอบเขาวาน์ ได้ด้วย
5. งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นการรวบรวมปรีศนาพื้นเมืองของไทยครบทุกภาค จึงเป็นการรักษามรดกทางวัฒนธรรมชิ้นหนึ่ง มิให้สูญหาย หรือ กระจุกกระจายไป และจะเป็นมรดกอันล้ำค่าแก่นุชนรุ่นหลังได้ศึกษาค้นคว้าต่อไปด้วย



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย